Ч. 29. Львів, Середа, дня 6 (19.) лютого 1902. Річник VI.

Передплата на »РУСЛАНА« виносить:

в Австриї:

на цілий рік . . . . . 20 кор.
на пів року . . . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . . . 1·70 кор.

За границею:

на цілий рік . . 16 рублів або 36 франків
на пів року . . 8 рублів або 18 франків

Поодиноке число по 16 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановых псальмів М. Шашкевича

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Наглі суди в Триєсті.

(X) Ворохобня викликана загальною робітничою змовою в Триєсті дійшла до крайности і наслідком того від неділї заведено там наглі суди. Урядове оповіщенє, яке появило ся в окремім виданю урядової часописи »Osservatore Triestino« і окремими оповіщенями прибитими на мурах, звучить: »З огляду, що в остатних днях проти публичної власти проявив ся і дальше триває опір і нагальні напади, до котрих здержаня треба було ужити і тепер ще уживати надзвичайної сили, розпорядив намісник на основі §. 429. в порозуміню з президентом висшого краєвого суду і старшим прокуратором для міста Триєсту і области нагле поступованє карне супроти злочину зворушеня«.

О скілько доси можна було на основі зібраних вістий осудити триєстеньскі події, покористували ся робітничою змовою корабельних палячів і иньших робітників анархістичні і іридентистичні елементи і довели заворушеня до крайности, яка загрожує публичній безпечности. Задля того правительство постарало ся о цісарский дозвіл на заведенє виїмкового стану, а намісник завів до того ще наглі суди. Після законних постанов що-до заведеня виїмкового стану, обовязане правительство, скоро рада державна є зібрана, подати сей розпорядок сейчас до відомости і оправдати основними понуками. Задля того нинїшне (вторкове) засїданє посольскої палати буде вельми цікаве, позаяк правительство має бути в посїданю справоздання, яке виказує незвичайну небезпечність цїлого сего руху в Триєстї. Мінїстер-президент ще перед засягненєм цісарского дозволу запевнив ся піддержки великих сторонництв посольскої палати і нема сумніву, що розпорядки правительства осягнуть значну більшість в палаті. Цікаво вельми, яке становище займуть італїйскі посли. Можна сподївати ся, що будуть збивати потребу ужитя стрільного оружя, як і потребу виїмкового стану, але в приватних розмовах признавали самі італїйскі посли, що анархістичні (а ми додамо: і іридентистичні елементи) взяли в свої руки сей рух для своїх цїлий. Становище социяльних демократів буде зависїти від справоздання, яке привезе посол Еленбоґен, що виїхав був до Триєсту розслїдити сї справи.

Замітити на останку годить ся, що в останних часах в Австриї заведено наглі суди в Празї в 1897. після упадку ґр. Баденього а в 1898. р. в західній Галичинї задля антисемітских розрухів на Мазурщинї. Заведенє се подїлало відстрашаючо і так само після вістий з Триєсту наступило там певне успокоєнє і все вертає до нормального стану.

Русини в північній Америцї.

Число осївших в північній Америцї Русинів з австро-угорскої монархії подає »Gazeta handlowo-geograficzna« на 300.000, з яких звиш 250.000 осїло в Сполучених Державах, а коло 40.000 в західній Канадї.

Русини в Сполучених Державах — пише згадана часопись — є майже виключно робітниками, працюють в ріжних галузях промислу, в закопах угля, у фабриках зелїза, мила, прядива, в цукроварнях, фабриках тютюну (циґар) і т. и., а знатне число дївчат-Русинок служить у маєтнїйших американьских горожан в Ню-Йорку і околицї. Робітнича руска людність осїла переважно в станї Пенсильванії, в звиш 50 фабричних містах, а також в Ню-Йорку і околицї, в станї Ню Єрсей і в станах Connecticut (Ansonia), Ohio, Indiana, Illinois, Colorado, Minnessota і других.

Головні центри руских робітничих кольоній є пенсильвеньскі міста: Пітсбурґ, Шамокін, Олїфант, Майфільд, Мт. Кармель, Шенандоа і иньші, а також Jersey City N. J.

В дїльницях, в яких згуртовує ся руске, робітниче населенє, деякі Русини мають власні дімки і стори (склепи), сальони, ґросерні, бучерні, а часом заїздні господи (готелї). Фармерів-Русинів є дуже незначне число. Кілька Русинів має менші почти, а кількох є т. з. натарів.

Рускої інтелїґенциї — крім сьвящеників — майже нема. Є лише кількох учителїв низшої катеґориї що-до студиїв, а радше т. з. дяко-учителї, а сьвітску інтелїґенцию репрезентує один лїкар в Чікаґо (доктор американьского, а відтак европейского унїверситету), один адвокат, доктор прав та один студент медицини (б. академик з Галичини). Однак находять ся між людьми без цензуса інтелїґенциї одиницї, які виробили собі деякий степень практичної, американьскої інтелїґенциї.

Іміґрация Русинів з Галичини до Сполучених Держав датує ся від другої половини 1870-их років, а головно від р. 1880. Еміґрували від самого початку по нинїшний день виключно лише Русини з найдальшого західного закутка Руси, с. є. Русини з західної Галичини т. зв. Лемки та Русини з угорскої Руси, переважно з околиць, сусїдуючих з Лемками.

Отже виїздила людність з найбіднїйшої землї і найменше плідної з цїлої Руси. Ся заробкова еміґрация у сьвітлі часи для заробкуючого населеня в Сполучених Державах (с. є. в 1880-х роках), спровадила до краю стілько гроша, запрацьованого в американьских фабриках і закопах, що виратувала часом цїлі лемківскі села з рук жидівских лихварів, достарчуючи грошей на викупно землї і господарства. Але єї початки се правдива мартирольоґія перших піонїрів сеї вандрівки за море убогого а працьовитого Лемка, який ішов по зароблений доляр на те, щоби вернути і вложити єго в своє убоге господарство в ріднім селї.

Зачувши десь, що сусїдний мазурский люд їде за далекий екеан, не боючи ся чужої землї і тяжкої працї, щоби заробити сї сказочні суми долярів, вибрав ся також убогий Лемко, пробувати щастя.

Не один з перших сьмільчаків згинув на американьскій земли з зимна та голоду за містом, в якім прецїнь тодї було стілько хлїба і стілько пошукуваної працї, але не для якогось »нїмого, дикого ґрінора«. Часом гинув наш еміґрант від каміня місцевої робітничої товпи, яка не розуміючи мови прибувшого, бачучи єго в якімсь чудній, некультурній одїжи, обдертого, а навіть побоючи ся конкуренциї дешевого робітника, заховувала ся ворожо супроти прибуваючих. І навіть лїпші американьскі серця, на вид зближаючого ся якогось »дикого чоловіка«, який незрозумілою мовою, гинучи з голоду, просив о хлїб і працю, утїкали з обридженєм і страхом, дозволяючи гинути бідному чужинцеви з голоду десь на полю. А такий величезний попит за працею був тодї там.

Такі траґічні, а дїйсні случаї з історії першої іміґрациї Лемків оповідають старі вже нинї робітники по плейзах в Пенсильвенії. Але сей темний, обдертий, бараболею і вівсом своєї піскуватої землї викормлений Лемко перебув сї початки, найшов працю, перемінив ся на працюючого »пана« в „паньскім“ одязї, часто із золотим годинником і в цилїндрі, і небавом посилав тяжко запрацьовані доляри до свого убогого села на дорогу для решти молодих рук, охочих до тяжкої працї. Мало-помалу стягала ся коло перших сьмільчаків чимраз численнїйша робітнича дружина і повстали там по містах цїлі робітничі, рускі кольонії.

Половину американьских Русинів становлять еміґранти з угорскої Руси, а меншу половину Русини з західної Галичини.

(Дальше буде).

Робітничі забуреня.

В Триєстї оголошено стан облоги і наглі суди, а кат Лянґ прибув там на довший побут для виконуваня свого страшного дїла смерти.

Зачало ся від палячів на кораблях Льойда. А коли їх жаданя скороченя часу працї не хотїли узглядпити, застрайкували всї робітники в триєстеньскій пристани. В дни застановленя робіт, страйкуючі робітники залягли громадно улицї, а до них прилучили ся т. з. мулярії, с. є молоді волоцюги без постійного занятя, яких в Триєстї є велика сила. Прийшло в кількох місцях до ексцесів. Виступило війско. Роздратована товпа почала кидати камінями. Упали стріли. Повалили ся трупи і ранні — безневинно...

В обговореню сих подій в Триєстї, віденьскі дневники констатують, що заведенє стану облоги вплинуло успокоюючо на населенє Триєсту. Тілько одна социялїстична Arbeiter Ztg. осуджує як найострійше сї надзвичайні зарядженя правительства. Проклямация наглих судів, після Arbeiter Ztg., викликала пригнобленє в цїлім населеню і на знак сего навіть в деяких костелах вивішено чорні фани. Що познак анархії не було, доказом сего наводить Arbeiter Ztg. сю обставину, що підчас розрухів не случив ся анї один випадок крадїжи. Навіть в Льойдї, де знищено маґазини, не скрадено нїчо, але всї річи оставлено на місци.

Триєстеньска залога зміцнена. Вчера знов прибуло 600 жовнїрів. Надто в пристани станули в поготові воєнні кораблї »Віденъ«, »Монарх« і »Будапешт« та один торпедовець. Полїция слїдить за моральними виновниками сумних подій і підприняла кільканацять провідників социялїстів та анархістів, придибавши їх на нарадах в реставрациях та каварнях. Між арештованими находять ся один член мирового суду Бібені,

звісний анархіст Йосиф Ровіґе і начальний редактор социялїстичного орґана Laboratore, Антін Чех.

Похорон застріленого інспектора поліциї відбув ся вчера о год. 2. попол., а взяли в нїм участь намісник і другі достойники. Убійника поліция не вислїдила єще доси. Натомість арештувала чоловіка, який онодї напав на одного поліцияита. Є ним служачий державної школи промислової Камперлє і єго буде вже судити наглий суд.

Вчера пополудни відбули ся численні конференциї послів в справі становиска, яке належить заняти при дискусиї над ратифікациєю виїмкового стану в Триєстї. Розпорядженє в справі виїмкового стану стане переказаним правдоподібно окремій комісиї, яка в найкоротшім часї здасть справу перед повною палатою. Як телеґрафують з Відня, італїйскі і социялїстичні посли зажадають на нинїшнім засїданю безпроволочного знесеня виїмкового стану. Однак се внесенє не буде нїчим иньшим, як лише невчасною манїфестациєю.

Стан облоги оголошено також в Барцельонї, де вибухнув страйк трамваєвої прислуги. До них прилучили ся другі робітники. Через вчерашний день залишили працю повозчики, друкарскі складачі і робітники в пристани. Дневники не вийшли, комунїкация возова в містї перестала. Ситуация дуже поважна. Загалом страйкує 40.000 людий. В протягу дня прийшло кілька разів до битки з поліциєю і з військом. Богато осіб понесло скалїченя.

Також в Римі заряджено великі средства осторожности, побоючи ся робітничих розрухів. Вчера перед полуднем відбуло ся там велике віче безробочих. Ухвалено вибрати комітет і поручити єму виготовленє спису робітників без занятя в цїлій Італїї. Відтак ухвалено відбути віча в однїй і тїй самій порі в цїлій Італїї. Після віча одна ґрупа демонстрантів хотїла дістати ся до середмістя. Заступили їм дорогу поліция і військо. Прийшло до »кулакованя«, причім арештовано 42 осіб.

В Празї скликали социялїсти на вчера віче, на якого дневнім порядку поставили справу триєстеньских подій. На збори прибуло коло 700 осіб, однак задля бурливого переходу нарад комісар розвязав збори. Робітники розійшли ся в супокою.

Вкінци прийшло вчера і в Перемишли до робітничої демонстрациї. По відбутих зборах робітників в справі безроботя, товпа залягла битком ринок. Поліция візвала, щоби розходили ся, але єї не услухано. Зареквіровано військо. Дві компанїї виперли товпу з ринку на площу »на Брамі«. Повстав переполох. Жиди позамикали склепи, а зі страґанів поспрятували товари. »На Брамі« поліция до решти розігнала юрбу. Три особи арештовано за уличні ексцеси. О год. 9. вечером запанував супокій.

Що деінде робить аґітация, те у нас нагаяє... передновок. Одна зарада, щоби здержати розбурхану филю робітничих несупокоїв: приспішити публичні роботи зараз з настанєм весни.

Новинки.

— **Календар**. В середу: гр.-кат. Вукола, Юлїяна; рим. кат. Конрада. — В четвер: гр.-кат. Партенїя; рим.-кат. Евстахія.

— **Папский ювилей**. З нагоди 25-лїтного ювилею Св. о. Льва XIII відбуде ся в четвер дня 20. с. м. в архикатедральній церкві св. Юра у Львові о $9^1/_2$ год. рано архиєрейска Служба Божа, яку відправить Впреосв. Митрополит Шептицкий.

Краєва шкільна рада видала обіжник до дирекций середних шкіл і учительских семинарий, аби увільнено шкільну молодїж обох обрядів від обовязкової науки дня 20. с. м. та аби уряджено для неї торжественне богослуженє шкільне.

— **З Наукового Товариства ім. Шевченка**. В середу дня 19. лютого о 6. год. вечером буде засїданє фільольоґічної секциї з таким порядком: а) Галицько-руські леґенди, зреферує др. Іван Франко. б) І. Стешенко, Огляд студий над новітною українською лїтературою. в) Др. Р. Ф. Кайндль, Про номенклятуру Русинів.

— **Загальні збори** членів *Рудецкої Рускої Ради* відбудуть ся дня 19. н. ст. лютого в полудне в Вощанцях.

Вечерок в Тернополи. Дня 23. с. м. в недїлю уряджує тов. »Руска Бесїда« в Тернополи *вечерок з танцями* в комнатах товариства. Окремих запрошень не висилає ся. Стрій для пань вечерковий. Початок точно о год. $8^1/_2$ вечером. *Комітет.*

— **Вечерницї в Станиславові**. Товариство міщан »Руска Хата« в Станиславові устроює *вечерницї з танцями* в суботу дня 22. с. м. в сали »Рускої Бесїди« при улици Собіского ч. 28. Початок о 7. год. вечером. Стрій домово-сьвяточний. Вступ для П. Т. членів 80 сот., для не-членів 1 К, для родин з 3 осіб 2 К. Чистий дохід призначений на власну хату. (Вступ за оказанєм запрошеня). За комітет: *Др. Янович, І. Полотнюк, М. Рибчук, П. Лїстовска, М. Карановичева.*

— **25-лїтний ювилей папства Св. о. Льва XIII** припадає на день 20. лютого с. р., т. є в четвер. Вибір папи Льва XIII відбув ся в лютім 1878. р. Се третий случай в історії папства, що папа сидить чверть столїтя на апостольскім престолї; тілько Пій VI і IX дожили срібного ювилея папства, а третим є теперішний папа. За той час, як папа сидить на престолї, обходив доси два ювилеї, котрі були голоснїйші в католицкім і взагалї в християньскім сьвітї, а то був 60-лїтний ювилей єго сьвященьтва і 50-лїтний ювилей епископства, а коли би дожив 1903. року, то буде обходити 50-лїтний ювилей кардинальства. На сегорічний ювилей приготовляють для папи в дарі золоту тияру. В Ватиканї є вже одна щирозолота тияра, подарована папі Пієви VII цїсарем Наполеоном І. Она важить 8.700 ґрамів і тому папа не уживає єї нїколи, бо за тяжка, щоби можна було носити єї на голові. ВПреосьв. Митрополит Шептицкий оголосив з нагоди сего ювилею пастирский лист до духовеньства й вірних і порозумів ся з краєвою радою шкільною, щоби дня 20. лютого відбуло ся богослуженє для шкільної молодїжи, а тимсамим не відбувала ся наука в школах.

— **Краєва шкільна рада** ухвалила на засїданю дня 10. с. м. іменувати в народних школах: о. Іл. Левицкого гр.-кат. катехитом 3-кл. вид. школи муж. полученої з народною в Сокали; Евст. Ґалевича, управителем 2-кл. школи в Рончинї; Софію Новаківску мол. уч. 2-кл. школи в Спитковичах; Стан. Джимуховску мол. уч. 5-кл. школи жін. в Буску; Мар. Ургівну мол. уч. 5-кл. школи жін. в Камінцї;

учителями і учительками шкіл 1-клясових: Мих. Бартлївну в Брухнали, Алекс. Кулинича в Боровій, Ярославу Білоусову в Новосїлках, Ол. Мжиґлодзку в Льошелеві, Ів. Павелкова в Станинї, Фрид. Шеппа в Гаруні, Клем. Марковича в Луках долїшних, Ігн. Стичиньского в Горицях, Мик. Медвідя в Городищу цетнарскім, Мар. Олехівску в Домбрівках;

перенести: Стан. Стельмахневича з Домбрівок бреньских до Тихого; Ол. Стирецку з Дидятич до Бурчиць старих; Мар. Квятковску з Клебанівки і Іл. Ґеруса з Ваньова до Цеглова; Елеон. Сленчкову і Стан. Сленчка з Баранова до Стрижова, Франц. Осташевского і Ол. Осташевску зі Стрижова до Баранова; Ант. Вжесьньовского з Волї буховскої до Волї пелкиньскої; Ґуст. Чосниківского і Авґ. Чосниківску з Кальвариї до Затора; Андр. Палиса з Ланьцута до Мельца.

— **Таємнича пригода в Білгородї**. Berliner Loc. Anzeiger доносить, що в ночи 11. с. м. приключила ся сензацийна пригода в королївскій палатї в Білгородї. Двох вояків, що стояли на сторожи в палатї перед апартаментами королївскої пари, найдено рано оповитих твердим сном, в наслїдок якогось усипляючого средства. Коли привернено їм память, вояки оповідали, що попри них переходила якась панї з офіцером. Що дальше стало ся, не сказали, бо на сїм перервано допити на приказ дижурного офіцира. Обох вояків перенесено сейчас з Білгорода до иньшого ґарнїзона.

— **Довгий вік**. В Яслї в шпитали померла жебрачка Мария Барадїй в 107. роцї житя.

— **Край дармоїдів**. Хто не чував про славний край дармоїдів, де без клопотів і працї живе ся серед усяких вигод, утїх та розкоший! Мабуть кождий, — але мало хто знає, де на сьвітї лежить та країна, куди за нею глядати. Дуже цїкаві можуть про се дещо довідати ся від одного добродїя, Краснова, котрий бував на Сибіри і друкуючи тепер в »*Русск-ім Инвалид-ї*« свої враженя, таке пише про відносини в Харабовску над Амуром: »Там, де золото лежить в піску, де »морску капусту« можна збирати руками на березї моря, де соболїв, чорних лисів та медведїв купувати можна копами за безцїн, де чародїйна риба »ката« напливає з моря до Амура такими громадами, що вода густїє від неї як каша, не згортаючи її, ловить ся тисячами цїнні та смачні риби, — там нїхто не хоче працювати. Нїхто не вдоволить ся тут зиском меншим, як два рублї денно. Найпослїднїйший міщанин

Поет чи поетка?

(Поясненє до „Пальмового гилля“ А. Кримського).

(Конець).

Сї осьвітчини представили ся д-рови Франкови комічними, бо і справдї они вийшли би супротив жінки комічно. Але они набирають грози траґізму, коли представимо собі, що поважний, сьвітлий чоловік по тяжкій боротьбі піддає ся свому чудному і осудженому учутю і за всяку цїну хоче стати зрозумілим *другому мущинї*, звірити ся зі свого чутя, зискати хоть дрібку співчутя, взаїмности, поблажливости... Всякі натяки, приговірки не помогли, обожаний мущина видить в закоханім лише мущину і відповідає єму зимним поглядом та шанобою, відповідною єго становиску і науцї — цїлковитим незрозумінєм єго душевного настрою. Помимо обави, щоби не надто довго розписувати ся, зважу ся навести в цїлости сю характеристичну сцену.

Автор прийшов нарочно у дім знакомих, де мав надію бачити ся зі своїм любчиком та вижидає єго в невисказанім зденервованю і тузї. Нараз...

»Що за голос я почув!
Хто всю душу заторкнув,
Мов потяг до себе?
Я схопив ся, як від сна,
Одірвав ся від вікна
І згляджу... на Тебе!

Я помітив: погляд Твій —
Шановливо привітний,
Та стискаю руку...
„Вже забрали ся у кут...
Пан-професор! в вас і тут
Думи про науку?“

Закипіло все в менї
— Про науку? анї — нї!
Що се вам здаєть ся? —
— „Ви-ж бо вчений чоловік,
Ви з книжками цїлий вік...“
— І не маю серця?

»Пан-професор! ви слабі?«
— Не »професор« я тобі!
Кинь таку шанобу!
Слухай: *Я тебе люблю,*
За раба тобі стаю,
Буду раб до гробу!“

. . . . . .

Не забуду я нїколи
Довгий жах,
Що у тебе засьвітив ся
У очах.

Не забуду благородний
Гордий вид,
Мовчазливую зневагу
І одхід.

Прикрий се епільоґ першої книжки »нечестивого коханя. В другій книжцї автор пише по пів року вже супокійнїйше про свою любов і хотяй єще і тепер каже, що:

»Не одвіча менї нї розум, нї наука,
чи я деґенерат, чи просто чоловік,
то всеж таки він набрав самопізнаня про характер своєї любови і заявляє:

Нї! не розпустник я! Єдинє бажанє —
Щоб слухать тихую розмовоньку твою,
В щасливім забуттю затаювать диханнє
І чути щирє: „Люблю тебе, люблю!“

Не стану розбирати дальших поезий, яких красу та своєрідність оцїнив дуже прихильно такий знаток і естетик, як др. Франко: »як поважне і тривке надбанє нашої лїтератури, збірку богату змістом, ріжнородну незвичайними, новими поетичними формами, викінчену з погляду мови ясної і прозорої, як скло«. Але ще на конець я хотїв би зменшити закид д-ра Франка, що автор без жадної потреби, помішав свої власні поезиї з чужими, бо они своїм змістом і темою відбігають від голосу серця самого автора.

Отже принявши моє становиско в оцїнюваню збірки поезий А. Кримського, найдемо спорідненє ідей між заміщеними там поезиями.

виносить звідси по кілька тисяч рублів. Длятого то лісна господарка тут не почата, длятого на побережю Татарского заливу, де поклади срібної руди та олова вилазять самі на верх землї, а олово, полишене після експльоатациї Китайців, лежить на поверхности, — нїхто не хоче згинати ся до срібла та олова. Се за малий зиск. Пощо брати срібло, коли побіч лежить золото, »морска капуста«, „ката“. І олово вивозять Анґлїйцї, а Сибіраки рівнодушно ще з насьмішкою пращають промислових Анґлїйців. Так пише Краснов, а хто не хоче няти віри, най не вірить.

— **Кара**. За демонстрациї перед росийским консулятом стрітили учеників такі кари: 2 ґімназиястів прогнано зі всїх ґімназий львівских, краківских, перемиских і Подґужа; 2 ґімназиястів лише з львівских ґімназий; 4 учеників одержало 16 годин шкільного арешту, один 8 годин, а 6 ґімназиястів і кільканацять реалїстів по 6 годин арешту.

— **Остров з закопаними скарбами**. Вже другий раз вибирає ся з Анґлїї громадка людий шукати за скарбами, котрі мають бути закопані на якімсь острові в полудневих сторонах Атлянтийского океана. Скарби ті, котрі оцїняють на 24 мілїонів корон, мають спочивати в глубинї землї вже яких 80 лїт. Мають то бути всїлякі золоті і срібні посудини, дорогі каменї і золоті гроші, котрі на тім острові закопали розбишаки, ограбивши в Перу церкви і монастирі. Ще в 1889. роцї їздив на той остров якийсь Найт, з картою того острова, на котрій було зазначено, де ті скарби суть закопані. Він взяв був з собою кількох молодих людий, і они копали там, але не могли нїчого докопати ся. Тепер утворила ся спілка для шуканя тих скарбів. Кождий із спільників має дати свій пай по 150 до 200 фунтів штерлїнґів (3600 до 4800 К). За то дістане кождий цїле удержанє, а коли знайдуть скарби, то ще й відповідну пайку з них. Коли же не знайдуть, то кождий буде мусїв вдоволити ся тим, що їздив по мори і через якийсь час мав надію стати легким способом великим богачем.

— **На »Шкільчу Поміч« в Самборі**, що удержує бурсу для учеників всїх шкіл місцевих, зволили в роцї шкільнім 1901/2 жертвувати Вп. Добродії: о. Баранецкий 10 К, о. Бордун з Викотів 6 К, о. Плешкевич Петро з Бабини 2 К, о. Татомир з Черхави 2 К, Кость Гукевич місто квітки для панни молодої 20 К, Вп. сов. Добряньский даток добр. 34 К, сов. Граф 4 К, о. Лев Козанєвич декан самбірский 5 К, Вп. п. Мирон Кимакович, судовий ад'юнкт з Залїщик 4 К, о. Яворский з Стрільбич 4 К, др. В. Ортиньский з Нового Санча 10 К, о. Матковский з Самбора 2 К, Н. Н. 1 К 24 с., Вп. Стефан Созаньский, поміщик з Созаня 40 К. — Всїм Вп. жертводавцям висказуємо прилюдно щиру подяку за память о бідних учениках і нашій бурзї, а заразом дякуємо і всїм місцевим Добродіям, що сталою місячною підмогою причиняють ся до здійсненя заміреного дїла. Рівночасно повідомляємо, що Видїл »Шкільної Помочи« рішив побудувати сего року на закупленій реальности новий, просторий дім партеровий, в котрім би міг примістити значнїйше число убогої а пильної молодїжи. Зістали ми в Самбірщинї позаду других, бо заледви минулого року спромогли ся через затягненє довгу закупити реальність, а в сїм роцї приступаємо до будови в сїй вірі, що Вп. земляки не відкажуть своєї помочи в здїйсненю так високо гуманїтарної цїли. Від Видїлу »Шкільної Помочи“ і бурси: *о. М. Ортиньский*, предсїдатель; *Т. Біленький*, скарбник.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних у Львові** оповіщує:

Після оповіщеня заміщеного в »Wiener Zeitung« має ся побудувати на шляху зелїзниць державних Келеґенфурт (Віллях) - Ґерц - Триєст около 6300 метрів довгий двошляховий тунель Вохайнер. — Оферти буде принимати до 8. марця 1902 до 12. год. в полудне ц. к. Дирекция будови зелїзниць у Відни. Услівя і пляни можна переглянути в згаданій ц. к. Дирекциї і в ц. к. Експозитурі траси в Асліґ (в горішній Країнї).

— **Дрібні вісти**. Мінїстер просьвіти надав ц. к. висшій школї торговельній у Львові титул Академії торговельної і зарядив, аби дирекция сего заведеня на всїх друках і письмах уживала титулу Академії. — З'їзд славяньских дневникарів відбуде ся сего року в Люблянї підчас лат. Зелених сьвят т. є. дня 18. і 19. мая. — На шляху льокальної зелїзницї Борки великі-Грималів здержано рух поїздів задля снїжних заметїль. Також на шляху Потутори і Острів-Березовиця застановлено рух поїздів імовірно на 3 днї. — Кс. кардинал Пузина занедужав в Кракові на удар серця. — Краєвий маршалок ґр. Андрій Потоцкий виїхав вчера до Відня.

Наука, штука, лїтература.

— **Поезиї Тараса Шевченка**. Виданє товариства „Просьвіта“. У Львові, 1902. З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского. Стор. 698, 8⁰.

Се виданє поезий нашого незабутнього Кобзаря — зладжене п. Юлїяном Романчуком — заслугує під кождим зглядом на признанє. Поминувши стараня впоря чика, аби поезиї видати після найновійших вислїдів науки, мусимо звернути увагу на зверхну форму виданя. Поетичні твори Шевченка появили ся в так елеґантнім видї, що будуть найгарнїйшою прикрасою наших сальонів, а цїна виданя так низька, що твори Шевченка найдуть ся певно під кождою селяньскою стріхою. Цїна книжки о 700 сторонах, на велїновім папері, в золоченій оправі стоїть всего 2 К, з пересилкою звичайною 2 К 30 с., а в пересилкою рекомендованою 2 К 55 с. При замовленю 10 примірників нараз Товариство »Просьвіта« дає 10% опусту. Набувати можна в канцеляриї Тов. »Просьвіта«, Львів, ринок ч. 10.

Богословскій Вѣстникъ. Томъ III; I. Выпускъ 1902. Зміст: *Розправи*. Вартість житя взагалї а сьвященичого в особенности. (Свщ. А. Поляньский). Провідна мисль Великого канона св. Андрея Критского. (Свщ. В. Гургула). — Материяльне положенє катол. духовеньства в Австриї. (Д. Дор.). — Епископи Шептицкі. (Свщ. І. Рудович). — *Аналекти*. Оружіє тьми. — *Бібліоґрафія*. (Рецензиї і справозданя). Вечерня і єї значінє і псальми в нїй поміщені, улож. о. А. Слюсарчук. — Практичний провідник для катехитів, улож. Е. Гузар. — А. Кримський, Пальмове Гилля, екзотичні поезиї. Виданє україн.-руської видавничої спілки. — *Замітки і вісти*. Із душпастирскої практики: Практичні ради для проповідників. — Чи можна голосити оповіди перед полученєм розрішеня від уневажняючої перепони? — Із церковного житя: Пастирске посланіє австр. Епископата. — Ювилей Є. Сьв. Льва XIII. — Предмет душпастирских конференций. — Диецезальний синод Архиепархії львівскої. — Вісти з Тов. св. Ап. Павла. — Із духовної польскої журналїстики: Голоси церковних польских часописей о нас. — Переписка редакциї.

— **»Зоря«**. Під сим заголовком почала виходити в Коломиї популярна ґазетка місячними випусками.

Телеґрами.

Відень, 18. лютого. На нинїшнім засїданю палати послів пос. Елленбоґен (социялїст) поставив нагле внесенє на знесенє виїмкового стану в Триєстї і засуспендованє намісника Істриї ґр. Ґоеса.

Рим, 18. лютого. По зборах робітників, які відбули ся ту вчера пополудни устроєно демонстрацию в середмістю. Проти демонстрантів виступило війско і привернуло спокій в містї. Арештовано 42 осіб.

Ялта, 18. лютого. Стан здоровля Льва ґр. Толстоя полїпшив ся.

Антвернія, 18. лютого. Одна з часописий доносить, що бельґійский король Леопольд занедужав на запаленє горла.

Париж, 18. лютого. Matin доносить з Льондону, що два бурскі делеґати, котрі виїхали в суботу з Бельґії, удали ся з поворотом до Трансвалю, аби наклонити Бурів до залишеня війни.

Daily Chronicle запевнює, що бурскі делеґати з консулем Ульмером виїхали до Сполучених Держав, аби старати ся у през. Рузвельта о посередництво при заключеню мира.

— **На книжочку вкладкову Товариства взаїмн. кредиту »Днїстер« ч. 1800**. на фонд академічної молодїжи вплинули дня 9. лютого 1902 дальші жертви: др. І. Пулюй професор на полїтехнїцї в Празї 100 К, о. А. Левицкий в Коршові 12 К 60 с., Д. Біляс і В. Бурачек господарі з Дичок збірку між тамошними господарями 15 К 96 с. (від Г. Філяка 2 К, п-ни надучительки Пенік 1 К 20 с., І. Берези 20 с., С. Липового 20 с., І. Захаркова 30 с., Ф. Захаркова 1 К, В. Думирецкого 20 с., І. Воркевича 20 с., І. Бережаньского 22 с., М. Самборского 20 с., Юрка Савули 20 с., В. Надрічного 20 с, Г. Бандїя 20 с., С. Зеновича 20 с., М. Савка 20 с., П. Варварчина 20 с., А. Мелимуки 20 с., М. Надрічного 20 с., О. Вовка 20 с., А. Гірняка 20 с., С. Сташкова 20 с., С. Надрічного 40 с., Т. Надрічної 30 с., В. Сташкова 40 с., В. Хандоги 30 с., О. Зановича 20 с., О, Філяка 20 с., Д. Петрова 20 О. Йоника 20 с. В. Берези 20 с., В. Бурачека 20 с., І. Філяка 20 с., Д. Миця 20 с., С. Берези 20 с., Н. Самборского 20 с., М. Петрів 20 с., М. Варварчина 20 с., М. Гудяк 24 с., І. Калини 60 с., Д. Біласа 20 с., М. Бабского 20 с., Гаськи Занович 20 с., решта дрібнїйшими датками); о. С. Глїбовицкий Надвірна, збірку 83 К 88 с. (з вечерниць Шевченки в дни 2. лютого 20 К 48 с., збірка у паньства Фолюсевичів 1 К 40 с., за спродані коляди 2 К, вкладки місячні за лютий 60 К а то: від Н. Н. 5 К, від о. о. Абрисовского, Білоуса, Глїбовицкого, Кучиньского, Мойсеовича, Лятишевского, Петровского, Решитиловича, п. п. Борисевича, Витвицкого, Іваницкого, Кобриньского, Липецкого, Людкевича, п-ни Дмитриківної і Фолюсевичівної по 2 К, від о. о. Андруховича, Л. Левицкого. А. Левицкого, п. п. Басайчука, Грабовеньского, Кульчицкого, Мориляка, Сїменовича, Чесника, Филиповича, Фішера, Устияновича, п-ни Витвицкої, Н. Н. Тимчини, Хромовского, п-ни Вільчек за сїчень і лютий, п-ни Яворскої за сїчень, п. Майковского за сїчень і лютий і п. Ришкі по 1 К, від п. п. Бабича і Гриньовского по 50 с.); о. А. Долиньский Броди складку 12 К (від о. А. Д. 10 К, від д-ра А. С. 2 К); о. І. Бордун Бережниця складку 6 К (від себе за лютий 5 К, дрібні датки 1 К); о. Брилиньский з Янова к. Теребовлї за лютий 5 К, о. В. Загаєвич Волчухи складку 21 К (від себе 5 К, панї Гандлер 2 К, М. Сїромского 1 К, І. Яцківського 1 К, М. Муляка 1 К, А. Докучая 1 К. Мих. Муляка 1 К.

(Дальше буде).

По день 17. лютого 1902. р. включно вплинуло **53.554** К **56** сот.

У тім перемішаню власних поезий з чужими хотїв автор, як менї видить ся, показати, що не лише він одинокий такий »юродивий«, але що є більше одиниць між поетами, які мають такий самий сьвітогляд, як він.

Тим способом автор хотїв і сам наче оправдати себе і з другої сторони подати відраду для тих »мішанців«, які прочитають єго книжку, яких сам у »Засьпіві« він означує як »людей трохи слабих, із надламаною *життєвою снагою, або нервами*, — для тих людий, що вміють і легко плакати і солодко нудьгувати і молити ся Богови і умиляти ся« — одним словом для жіночих душ в мужескім тїлї, — бо »тільки такі читачі знайдуть у сїй книжцї рідні для себе ноти«.

На тім я міг би закінчити, але за приміром самого автора і я ще хочу оправдати ся. Бо чую сам, що таке »нечестивеє кохання« є заразливе і часами може найти когось, хотяй і не має »жіночої душі«. Я сам ось, читаючи вірші Кримського, аж заздростив єму тої єго вічної туги, того горячого, а нїколи незаспокоєного, не насиченого учутя, яке єго думі-піснї надає такої сили і чару. І готов був задля Музи виречи ся »своєї мужескости« та писав про моє честивеє »щастє любови“ ось як іронїчно:

Любко моя, відраднице —
Солоденька розраднице!...
Жизни мої потїхонько —
Сили мої поміхонько!
Житя мого ти зіронько —
Серця мого зневіронько!
Запашная ти цьвіточко —
Моїх змислів ти сїточко!
Моїх бажань послушнице,
Мого жару потушнице!
Мої волї насильнице,
Мої сили гасильнице!
Чутя мої посїла ти,
Страсти мої вкоїла ти,
Мою тугу ступила ти,
Фантазию спинила ти,
Дала менї те щастєчко
Багнистеє, як трястєчко...

Однак з огляду на те, що личність А. Кримського є надто визначна на поли нашого письменства, я зважив ся роз'яснити непорозуміне задля єго поезий. А тим, що будуть обрушувати ся на сї мої стрічки, я відповім, що гріх є гріхом і багно є багном зарівно, чи се сповнене з женщиною, чи з мущиною. Змисловість і розпуста з женщинами розвельможнює ся не то в чужолостві, але і в законнім подружю, а прецїнь поети всїх віків осьпівували та осьпівують сю любов на всїх тонах і реєстрах людского серця. Супротив того лїрика А. Кримського в »нечестивому коханнї« видає ся як стремлїнє до ідеальної дружби двох споріднених душ. Тож заким кинемо каменем на »нечестивого деґенерата«, ударимо себе в груди, ми, »честиві недеґенерати«.

Лев Лопатиньский.

Малий фейлєтон.

ВОЛОДИМИР БИРЧАК.

Перестаньмо курити!

(Конець).

VI.

З того часу прокотило ся повольним сельським темпом кілька днів. Записував якісь хрестини у метрику, а вона щось шила. Та її якось знудило ся і перервала перша мовчанку.

— Люнчику, Люнчику! А багато маєш єще тютюну з тої пачки, яку ми передучора поділили?

— Витягнув майже порожну

Стала сьміятись, аж заходила ся. Питав, чому вона просила, аби показав її тоту пачку.

Оглянула її і звернула увагу, що пачка, яку між себе поділили, була з червня, а ся є з липня. Так бодай здає ся її... І знова сьміяла ся.

— То нич — мовив — я був учора рано на поли і мабуть випав мені з кішени тютюн. А в крамници купив я сьвіжий.

— І уже так мало?

— Відвикаю — казав зі сьміхом і питав, чи може де не виділа тої пів пачки.

— Чому ні! Та ти забув дома і я її навіть мала...

— Мала?

Так мала, але уже викурила і свій і його... вона також відвикає...

. . . . . .

Відвикали довше, ніж надіяли ся. Пізнійше зрекли ся уже і меблів, які мали купити за заощаджені гроші. Поки що обійдуть ся і без них. Остаточно, як будуть перепроваджувати ся, то меблї знищили би ся...

. . . . . .

Їхав до міста — на самого першого. Просила, щоби купив дві пачки по коронї. А то з двох причин, по перше, винесе се пропорціонально таньше, ніж кілька тринайцяток, а по друге — що важнійше — він буде в містї аж осьмого.

VII.

Вернув з міста. Оповідав, з ким бачив ся в касинї.

— А ти чого туди лазив? — питала.

— Як то чого? Таж мусїв лист написати.

— До кого? — перебила скоро.

— А вжеж що не до панночок а до Ґеня. Я мусїв прецїнь написати, що ми обоє пізнїйше вступимо до того товариства. Та я й написав, що, як хто хоче перестати курити, то йому і кружків не треба. А як хто не може...

— А тютюну ти купив? — перервала — бо менї так дуже хотїло ся курити, а ти так мало лишив!

Перепрошував її, се стало ся тільки через похибку. Де-ж би він забув на свою Олю!

І він витягнув з кишенї нову пачку.

— Е та то якась інакша? Не така, як усе куримо.

— Бо то таке — казав — ми переконали ся, що не можемо відвикнути від куреня.

Притакнула головою.

— Отже мусимо курити — виводив далї піднесеним — поважним голосом. — А коли куримо, то тратимо гроші і здоровлє. Відвикнути годї, отже треба щось ратувати, або гроші або здоровлє. Гроші годї, бо ми не перестаємо, а здоровлє можна ратувати єще тим, що будемо лїпший тютюн курити. А лїпший є дорожший — так зі всїм на сьвітї; тому то й купив я дорожшу пачку за девятьдесять два.

Довше будемо жити! Я аж нинї пізнав, який тамтой тютюн шкідливий. Я закурив одно циґаро з сеї пачки, а опісля одно з тамтої. І не докурив, так в горлї дерло. А ми такий курили, Олю, ми курили такий шкідливий!

А вона тїшила ся, що так добре урядив її любий Люнчик і цїлувала його і тїшила ся і цїлком годила ся з ним.

COLOSSEUM Ernesta Thorna.

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сенїшна

Небувала, сензацийна проґрама!

від 1. до 16. лютого 1901.

При співучасти військової музики 80. п. п.

1) **Увертура** (Реклямоґраф). 2) **She**, чотири елєменти, найбільше сензацийне видовище на сценї. 3) **The three Hugosset**, королї ґімнастиків на потрійнім реку. 4) **Чотири сестри Mac-Goverus**, анґлїйскі танцї акробатичні. 5) **Jean Marconi**, в своїм пречуднім актї: В країнї музики і сьвітла. 6) **The Comedy Four**, американьскі мінстрелї. 7) **Janowski Trio**, ексцентричний акт акробатичний. 8) **Alda Ireos**, француска субретка. 9) **Abs-Avello**, містецькі ґімнастики. 10) **Американьский біоскоп**, нова серия живих фотоґрафій.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В недїлю і сьвята два представленя. Що пятницї **High-Life** представленє. Білєти вчаснїйше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

НАКЛАД А. ХОЙНАЦКОГО.

Лев Лопатиньский.

ДО БРАЗИЛЇЇ!

драма з галицкого, еміґрацийного руху в 4 актах. — **Цїна 80 сот.**

»Дїло« (ч. 53. з дня 7. марта 1898) писало в фейлєтонї про сю драму: Сам предмет цїкавий і змальованє єго справдї артистичне. Тенденция прехороша Се здає ся одинока **драматична штука у нашій лїтературі з так прекрасними гадками, з так похвальними змаганями.** Она може мати превеликий, корисний вплив передовсїм на наше селяньство.

Ся драма надає ся на **вистави** по читальнях, тим більше, що справа еміґрациї є ще завсїгди у нас актуальною.

Набути можна в Ставропигійскій книгарни у Львові.

Господиня

для заряду дому і господарства, вдова середних лїт, пошукує місця на скромних услівях.

Близші інформациї в редакциї »Руслана«.

„ТОВАРИШ“

ілюстрований календар

на 1902. рік.

Цїна 1 кор. без пересилки почтової; з пересилкою о 10 сот. більше.

Замовляти у Сеня Ґорука у Львові, площа Домбровского ч 1.

»ТОВАРИША« можна набувати також у всїх Філїях »Народної Торговлї«.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп.	Поїзд особ.	до Львова (приходить о годинї)
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
	6·20	з Чернівців (Іцкан, Гаваду), Гусятина
	6·46	з Брухович, щод. від 16. мая до 15. вер. вк.
	7·45	з Янова
	7·40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче
	8·00	„ „ на дв. головний
	8·10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока
	8·15	з Сокаля, Рави рускої
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту. Берлина
	11·45	з Ряшова, Любачова, Самбора
	11·55	зі Станиславова (Кересмезе, Потутор)
	12·55	з Янова
	1·10	зі Сколього, Калуша, Хирова а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.
	3·14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.
	4·40	зі Самбора, Борислава, Стрия
2·20	5·11	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.
2·35	5·35	„ „ „ на дв. голов.
	5·50	з Кракова
1·45	5·40	з Чернівців, Іцкан
	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачова
Ніч		
	7·36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
	8·50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня щод.
	9·41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно
	9·20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
8·40 2·31 12·15	9·50	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова
	9·40	з Чернівців, Букарешту,
	10·20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша
	10·20	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
	10·02	» » » на дв. голов.
	3·12	з Підволочиск Копичинець на дв. Підзамче
	3·35	» на дворець головний

Поїзд посп.	Поїзд особ.	зі Львова (відходить о годинї)
	6·25	до Станиславова. Надвисокого, Потутор
1·55	6·30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
2·08	6·43	» » » дв. Підзамче
	6·35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
8·30 2·55	8·40	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина
	9·00	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер
	9·15	до Янова
	9·25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз
	9·42	„ » » дв. гол.
	10·20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова
2·40	10·25	до Чернівців,
	1·25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділї і сьвята
	2·15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в неділї і сьвята
	3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
	3·15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.
	3·26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.
	3·30	до Ряшева, Хирова, Любачова
Ніч		
	6·10	до Станиславова
12·45	6·20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
	6·20	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. цьвіт. 1902 щоденно
	6·35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова
	7·10	до Тернополя, Бродів дворець головний
	7·32	„ дворець Підзамче
	7·25	до Сокаля і Рави рускої
	7·52	до Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)
	9·30	до Янова від 1. мая до 15. вересня
2·51	10·20	до Чернівців і Іцкан
	11·00	до Кракова, Відня, Варшави
	11·10	до Підволочиск, Бродів дв. голов
	11·32	» » дв. Підза
	4·15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора
	4·45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. щод

УВАГА. Тепер вічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

Час середно-европейский рівнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — В містї видають білєти їзди: Звичайні білєти аґенция часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білєти звичайні і всякі иньші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць держав них (ул. Красїцких ч. 5. в подвірю, сходи II, двері ч. 52) в урядових годинах (8—3 а в сьвята 9—12).

МУРОВАНИЙ ДІМ

з офіцинами, садом і огородом в БЕРЕЖАНАХ (ч. 4. побіч ставу)

продам сейчас за 4.000 зр.

Зголошеня приймає Редакция »Руслана«.

Всїлякі

КУПОНИ

і

вильосовані

цїнні папері

виплачує без потрученя провізиї або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного.

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский**.

З друкарнї В. А. Шийковского.